

Mezinárodní ekonomické právo

- je součástí mezinárodního práva veřejného
- zabývá se ekonomickými vztahy mezi subjekty MPV
- má výrazný vliv na samotné soukromoprávní mez.obchodní transakce
  - mezinárodní obchodní systém (WTO)
  - mezinárodní finanční a měnové právo
  - mezinárodní právo rozvoje
  - mezinárodní investice

Mezinárodní ekonomické právo

- Prameny :** **mezinárodní obyčej** (imunita státu, odpovědnost státu, minimální standard zacházení např. u vyvlastnění, námořní právo)
- mezinárodní smlouvy**
- soft law** (vytvářeno některými mez. organizacemi – etické kodexy)

Z počátku bilaterální vztahy. Multilateralita při úpravě mez.ekonomických vztahů – relativně nové, po II.sv.válce

Mezinárodní smlouvy

- **dvoustranné vs. mnohostranné**
- **erga omnes vs. inter partes**
- **podle předmětu** – obchodní spolupráce, regulace obchodu, daňové otázky, celní otázky, vytvoření mez.organizace, unifikace úpravy soukromoprávních vztahů
- **v ekonomické oblasti pravidelně definují postavení osob/zboží na území smluvních států = režimy.**

Mnohostranné MS regulující obchodní aspekty

- **nejznámější = GATT, GATS**
- **komoditní dohody** = regulace trhu s určitými **produkty**, typicky zemědělskými – např. cukr, čaj, obilí. Často zainteresovány rozvojové státy.
Účel = udržet určitou cenovou hladinu, exportní stabilita.
Stojí mimo GATT/WTO.

Další typy mnohostranných MS

- **vytvářejících mez.organizace**
- **vytváření celků bez subjektivity = oblast volného obchodu, celní unie** (NAFTA, LAFTA, CEFTA, ESVO)
- **unifikace určitých právních otázek** (Úmluva OSN o mezinárodní koupi zboží, Bruselská úmluva o pravomoci a uznání a výkonu cizích soudních rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních, Římská úmluva o právu rozhodném pro závazky ze smluv)

Režimy zacházení

- **nejvyšších výhod** = stát se zavazuje přiznat subjektu ty výhody, které přiznal/přizná subjektům z kteréhokoliv třetího státu. Zajišťuje rovné zacházení se všemi cizinci. Zrovnoprávňuje veškeré cizince mezi sebou. NIC nevyovídá o zacházení cizinec vs. tuzemec.
  - **omezená vs. neomezená**
  - **podmíněná vs. nepodmíněná**
  - **pozitivně vs. negativně formulovaná**

Jedná se o metodu zacházení, nezajišťuje výsledek.

Využívaná (s výjimkami) v GATT.

Režimy zacházení

- **národní režim** = stejné zacházení s cizinci a vlastními občany (asimilace). Zacházení s cizincem by nemělo klesnout pod „minimální standard (mohl by být zvýhodněn cizinec před vlastním občanem, např. vyvlastnění, jestliže s vlastním občanem by bylo zacházeno nevhodně).

Opět využíváno v GATT/WTO.

Režimy zacházení

- **reciproční režim** = státy si navzájem poskytují stejné výhody.
- **preferenční režim** = cizincům z druhého státu jsou poskytnuty výhody, které nejsou poskytnuty cizincům z žádného jiného státu.

(s jedním státem máte režim nejvyšších výhod, s druhým nastavíte režim preferenční → státu s nejvyššími výhodami musíte poskytnout to samé, co státu preferenčnímu)

Subjekty MPV - STÁT

- různé role - spoluvůrce MS
  - normotvůrce vnitrostátního veřejného práva
  - obchodník → problematika **imunity**
- **imunita** – stát nemůže podléhat pravomoci orgánu jiného státu (vychází se suverenity) v praxi již vyřešeno, dříve velké problémy

- **procesní imunita** = nepodřízení se státu pod pravomoc orgánu jiného státu (soud)
- **exekuční imunita** = nedojde k exekuci majetku státu na základě rozhodnutí orgánu jiného státu

Imunita

Jak je to s imunitou, když stát vystupuje jako obchodník ?

- a) **tradiční koncepce** = stát má absolutní imunitu, není rozhodující, jakou činnost vykonává. Stát se ale může imunitu vzdát (výslovně vs. např. podepsání rozhodčí smlouvy)
- b) **zúžený, omezený přístup** = je rozhodující účel činnosti, kterou stát vykonává

Státy rozvojové a rozvinuté

Aspekt důležitý pro zacházení v některých oblastech – obchod. Udělování např. preferenčních a nerekipročních režimů, ve WTO, výhodnější úvěry od Světové banky.

definice rozvojového státu :

- zaostalé zemědělství, mizivý průmysl, většina obyvatel zaměstnána v prvovýrobě
- nízká úroveň výrobních prostředků
- nízká úroveň důchodu na hlavu
- vysoký přírůstek obyvatelstva, pro který není výživa
- vysoká negramotnost, nemocnost, úmrtnost
- **sebehodnocení státu** – hraje důležitou roli

státy nejméně rozvinuté, méně rozvinuté, nově industrializované

Mezinárodní organizace

- jejich role při úpravě mez.obchodu/v oblasti mez.ekonomické spolupráce je velice podstatná
- jsou místem, kde se projednávají změny v ekonomických vztazích, poskytují finanční prostředky
- zákl. členění - univerzální vs. regionální (územně)
  - univerzální vs. komoditní

Univerzální mez.organizace

- **OSN** - Valné shromáždění
  - Rada bezpečnosti
  - Hospodářská a sociální rada (ECOSOC)
  - Komise pro mezinárodní právo obchodní (UNCITRAL)
  - Konference pro obnovu a rozvoj (UNCTAD) : řešení obchodu zejména ve vztahu k rozvojovým státům.
Spojováno s **komoditními dohodami** (káva, kakao, juta, cukr, obiloviny, olivový olej, kaučuk, zinek, nikl, měď)
  - Organizace pro průmyslový rozvoj (UNIDO)
- **Bretton-woodský systém, WIPO, UNIDROIT**

Regionální mezinárodní organizace

- **Evropa**
  - **ES, Rada Evropy, OECD** - podpora ekonomického růstu a zaměstnanosti, rozvoj obchodu. **EBRD** (Evropská banka pro obnovu a rozvoj) – podpora transformace zemí St+V. Evropy.
- **Afrika**
  - **UDEAC, CEMAC, ECOWAS, AMU, EAC, COMESA**
- **Asie**
  - **ASEAN, APEC, SAARC**
- **Amerika**
  - **MERCOSUR** (zóna volného obchodu), **CARICOM** (společný trh)